

Множество институции сега събират и съхраняват данни за градовете. Един от източниците на богата информация за населението и жилищния фонд и жилищните условия в градовете са периодично провежданите преброявания. Регистрите за населението също съдържат определена информация за броя на родените, умрелите и мигриралите лица, за сключените бракове и бракоразводите. Различните равнища на управление събират данни по отношение на заетост, здравеопазване, образование, комунално стопанство, промишленост, цени и т.н. Все по-често тази необходима и полезна информация се изисква от международни статистически и нестатистически организации за анализиране развитието на населените места. Тогава става ясно, че част от нея е неизползваема, защото и до този момент немалко наши градове не отговарят на използваните в световната практика изисквания за градове.

Всичко това налага, според нас, при определяне на състоянието и развитието на градовете да се разполага с точни и ясни дефиниции, критерии и параметри, което ще бъде крачка напред в приобщаването ни към страните с традиции и опит в тази област.

Развитието на градовете е неразривно свързано с развитието на урбанистичния процес. Понятието „урбанизация“ произлиза от латинските наименования „urbs“ и „urbanus“, означаващи съответно град и градски. Най-общо под урбанизация се разбира процес на повишаване ролята на градовете в общественото развитие чрез промяна на начина на живот и производствената дейност на хората в тях. Степента на урбанизация на дадена страна или регион се определя от показатели, също свързани пряко с промени в градовете. Към тях могат да бъдат отнесени нарастването на броя и относителния дял на градските жители, концентрацията им в големи градове, формирането на градски агломерации, разпространението на градския начин на живот в селата, които в качествено отношение се отличава значително от селския. Ето защо определено може да се твърди, че една от характеристиките за общественото развитие в края на настоящия век е нарастващата роля на градовете, които са основата на селищната мрежа в света.

ЕВОЛЮЦИЯ НА ГРАДОВЕТЕ

Развитието на градовете е преминало през сложни етапи и продължава няколко хилядолетия, през които постепенно се оформят днешните характерни техни особености. Градовете се появяват на границата между първобитнообщинния и робовладелческият строй във връзка с отделянето на занаятите от земеделието в началото на VI хилядолетие пр. Хр. Първите градски селища са били твърде далеч от днешните ни представи за град както по отношение на броя на жителите в тях, така и по отношение на тяхната заетост, въпреки че появата на градски селища се свързва с излишък от храни и освобождаване на част от населението от непосредствен земеделски труд. Първите градове се появяват в Югоизточна Азия и Индия. До началото на IV хилядолетие пр. Хр. градове възникват и в Средния Изток (Месопотамия) под влияние на нарасналата производителност на земеделския труд чрез навлизането на иригацията в него, появата на търговията, разширява-